

APEK

Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si
davčna št.: 10482369

Številka: 38291-2/2008-19
Datum: 20.06.2008

Sklic:
Datum:

Na podlagi 9. in 129. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS št. 13/07-UPB1, 102/07-ZDRad) ter ob uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1 in 126/07) v postopku reševanja spora zaradi cene storitve digitalnega prizemnega oddajanja, med PRO PLUS, d.o.o., Kranjčeva 26, 1521 Ljubljana, ki ga zastopa generalni direktor Marijan Jurenec, njega pa po pooblastilu Pavel Vrabc in Tomislav Kalan in Javnim zavodom RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana, ki ga zastopa generalni direktor Anton Guzej, njega pa po pooblastilu št. 01-286/2006 z dne 23.10.2006 pooblaščenec Miran Dolenc, izdaja direktor Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, naslednjo

ODLOČBO

1. Cena storitve prizemnega digitalnega oddajanja, kot je izračunana v predloženi kalkulaciji »Cena DVB-T 2008 na leto brez DDV« z dne 7.5.2008, **ustreza razumni ceni**.
2. V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev:

PRO PLUS, d.o.o., Kranjčeva 26, 1521 Ljubljana (v nadaljevanju: PRO PLUS) je pri Agenciji za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) na podlagi 129. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS št. 13/07-UPB1, 102/07ZDRad, v nadaljevanju: ZEKom) vložil predlog za rešitev spora z Javnim zavodom RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana (v nadaljevanju: RTV Slovenija) v zvezi z določitvijo razumne cene storitev prizemnega digitalnega oddajanja. V predlogu je PRO PLUS navedel, da zahteva vključitev svojih dveh programov, POP TV in Kanal A, v digitalni multipleks RTV Slovenija. Pojasnil je, da so vsi tehnični pogoji za to zagotovljeni, sporna pa je cena storitve. Ta po oceni PRO PLUS ni razumna, kakršno je RTV Slovenija sicer dolžna uveljaviti na podlagi odločbe agencije št. 3824-76/2007-2 z dne 23.01.2008. Del stroškov, ki so zajeti v tej ceni, je namreč že všteti v ceno, ki jo PRO PLUS plačuje za analogno

prizemno oddajanje RTV Slovenija. Iz tega razloga je pripravljen plačati le razliko med ceno, ki jo že plačuje za analogno prizemno oddajanje in postavljeno ceno za digitalno prizemno oddajanje. Pod to razliko pa razume le stroške za energijo in stroške vzdrževanja oddajnikov za DVB-T. PRO PLUS je strošek za energijo ocenil na podlagi primerljivih podatkov o izsevanih močeh oddajnikov in moči obstoječih analognih naprav. Ta strošek po njegovem mnenju znaša [REDACTED] na mesec za celotni multipleks (ki ima kapaciteto sedmih programov), za dva programa pa sorazmerno manj, torej skupaj [REDACTED] na mesec. Nadalje PRO PLUS meni, da je stroške vzdrževanja potrebno obračunati po realno opravljenih urah, kar pa po njegovi oceni ne bi smelo presegati [REDACTED] za celotni multipleks.

Agencija je med sptima strankama skladno s 130. členom ZEKom in Splošnim aktom o posredovalnem postopku (Ur. l. RS št. 92/07) spor skušala rešiti v posredovalnem postopku. V zvezi s tem je RTV Slovenija posredovala predlog PRO PLUS in jo z dopisom št. 38291-2/2008-4 z dne 24.04.2008 pozvala k predložitvi konkretnega predloga rešitve razumne cene. Pri tem je Agencija tudi pojasnila, katere stroške naj bi razumna cena predvidoma obsegala.

RTV Slovenija je dne 09.05.2008 agenciji v dopisu št. 102/2008/MD posredovala izračun »Cene DVB-T 2008«, v katerem so tabelarično izračunane cene za digitalno prizemno oddajanje v multipleksu, in sicer za vsako oddajno lokacijo, ki že obratuje, kakor tudi za lokacije, za katere je oprema v nabavi in bodo v kratkem pričele z delovanjem.

Agencija je na podlagi opozorila RTV Slovenija, da se za vstop v digitalni multipleks pogaja tudi z družbo Prva TV, Vojkova cesta 58, 1000 Ljubljana;(v nadaljevanju: Prva TV), navedeno družbo kot stranko pritegnila v postopek reševanja spora.

RTV Slovenija je na posredovalnem naroku, ki se je opravil dne 22.5.2008, podrobneje pojasnila izračun cene. Cena temelji na stroških in obsega stroške amortizacije, stroške kapitala in stroške energije, kar skupaj znaša 555.907,35 EUR za celoten multipleks na leto. Na poziv PRO PLUS je RTV Slovenija dodatno obrazložila sporne postavke in sicer stroške amortizacije in stroške kapitala. Kot amortizacijska doba je bil upoštevan čas 5 let oziroma 20%, saj ga k temu zavezuje Zakon o računovodstvu za osebe javnega prava oziroma na njegovi podlagi sprejeti Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Kot stroški kapitala so bili pri izračunu upoštevani stroški, ki so nastali z najemom kredita, tako da ti stroški znašajo [REDACTED] PRO PLUS je kljub pojasnilom izračunani ceni nasprotoval ter predlagal, da se pri izračunu cene stroški kapitala izločijo v celoti, kot amortizacijska doba pa naj se upošteva doba 10 let, strinjal pa se je z izračunanimi stroški energije. Tako bi razumna cena za program po njegovem izračunu znašala [REDACTED] na mesec, to pa je bistveno več od cene, ki jo je sprva predlagal v svoji vlogi z dne 23.04.2008. PRVA TV je pojasnila, da predlagana cena ni dovolj transparentna, da bi se o njej lahko opredelila. Zato je bilo dogovorjeno, da se stranke sestanejo v prostorih RTV Slovenija in vpogledajo v dokumentacijo, iz katere bodo razvidne nabavne cene opreme za posamezno lokacijo, pokritost, način delitve stroškov multipleksa.

Na podlagi predloga PRO PLUS, da se posredovalni postopke nadaljuje, je bil dne 10.06.2008 sklican drugi posredovalni narok. Stranke so bile v vabilu izrecno opozorjene, da se bo postopek reševanja spora, v kolikor tudi tokrat ne bo prišlo do dogovora, neposredno nadaljeval z ustno obravnavo po 129. členu ZEKom in skladno z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS1 in 126/07; v nadaljevanju: ZUP). Dne 04.06.2008 je Prva TV agenciji prek telefaksa sporočila, da od udeležbe v postopku odstopa. PRO PLUS in RTV Slovenija pa sta se dogovorili, da se posredovalni narok ne opravi in se postopek reševanja spora neposredno nadaljuje z opravo ustne obravnave.

Na ustni obravnavi je RTV Slovenija ponovno pojasnila, da cena, ki jo je izračunala in dne 09.05.2008 posredovala agenciji, omogoča pokrivanje le neposrednih stroškov DVB-T (t.j. stroškov digitalnega omrežja). Pri tem je dodala, da je strošek amortizacije izračunan na petletno dobo, kar je v skladu z Zakonom o računovodstvu za pravne osebe javnega prava. Kakršno koli drugačno upoštevanje amortizacijskih dob oziroma stopenj bi bilo po njenem mnenju v nasprotju s tem zakonom. Prav tako je bila mnenja, da je pri izračunu cene potrebno v celoti upoštevati strošek kapitala, zato od višine cene ni odstopila.

PRO PLUS je izpostavil, da je predmet postopka določitev razumne cene, ki še ni stroškovna cena, ki jo mora RTV Slovenija sicer uveljaviti s 01.03.2009. V svojem izračunu razumne cene, ki znaša [REDACTED] za program na mesec, zato ni upošteval predstavljenih stroškov kapitala. V ceni je upošteval amortizacijsko stopnjo v višini 10%, ki je po njegovem mnenju bolj realna. Opozoril pa je tudi na nevzdržen položaj, ko RTV Slovenija kot monopolist na trgu, storitev pogojuje s ceno.

V skladu z 9. členom ZEKom imajo operaterji javnih komunikacijskih omrežij pravico, in kadar tako zahtevajo drugi operaterji javnih komunikacijskih omrežij, dolžnost, da se medsebojno pogajajo o medomrežnem povezovanju za zagotovitev javnih komunikacijskih storitev z namenom zagotavljanja in vzajemnega delovanja storitev. Operaterji javnih komunikacijskih omrežij ponudijo drugim operaterjem operaterski dostop oziroma medomrežno povezovanje pod pogoji, ki so skladni z obveznostmi, ki jih naloži agencija po tem zakonu v zvezi z medomrežnim povezovanjem in operaterskim dostopom. O tehničnih in komercialnih vprašanjih operaterskega dostopa se stranke dogovorijo same s pogodbo, ki ne sme biti v nasprotju z določbami tega zakona, v kolikor pa do dogovora ne pride, pa lahko agencija o sporu odloči z odločbo (5. odstavek 9. člena v povezavi z 129. členom ZEKom).

Predmet odločitve v tej zadevi je vprašanje, ali cena, ki jo je v dokumentu »Cene DVB-T 2008« z dne 7.5.2008 izračunala RTV Slovenija, ustreza standardu razumne cene, kot jo nalaga dopolnilna odločba agencije št. 3824-76/2007-2 v 4. alineji 5. točke izreka.

Pri reševanju predmetnega spora je agencija vpogledala v odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks, št. 111-120/2005-13 z dne 25.7.2007. Iz navedene odločbe izhaja, da so RTV Slovenija za čas od 25.7.2007 do 25.7.2009 dodeljene frekvence za digitalni

multipleks, pri čemer lahko za potrebe izvajanja javne službe oddajanja lastnih televizijskih programov uporablja 4/7 kapacitete dodeljenega radijskega kanala znotraj pokrivanja, preostale 3/7 kapacitete pa je dolžan začasno ponuditi v uporabo za oddajanje drugih programov. Iz povedanega tako izhaja, da kapaciteta digitalnega multipleksa omogoča prenos sedmih programov.

Dalje je agencija vpogledala v spis št. 3824-76/2007. V tej zadevi je agencija po opravljeni ekonomski analizi ter ob ugotovitvi, da je na trgu prišlo do pospešenega uvajanja digitalnega prenosa radiodifuznega signala in s tem do postopnega prenehanja oddajanja v analogni tehniki, dne 23.1.2008 izdala dopolnilno odločbo št. 3824-76/2007-2. S citirano odločbo je agencija na podlagi 22. in 117. člena ZEKom, na upoštevnem trgu »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)« določila javni zavod RTV Slovenija za operaterja s pomembno tržno močjo v zvezi z digitalnim prizemnim oddajanjem radiodifuznih vsebin, ter mu naložila regulatorne obveznosti, med drugim tudi obveznost cenovnega nadzora (točka 5. izreka). V četrti alineji 5. točke izreka predmetne regulatorne odločbe je RTV Slovenija naloženo, da mora do uveljavitve cen na podlagi stroškovnega računovodstva FAC HCA (t.j. do 01.03.2009), storitve povezane s prizemnim digitalnim oddajanjem ponujati po razumnih cenah. Kot izhaja iz analize upoštevnega trga »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov preko digitalnega prizemnega oddajnega omrežja –medoperaterski trg« je razumna cena tista grosistična cena storitev digitalnega prizemnega oddajanja v omrežju RTV Slovenija, ki ob pogojih običajnega financiranja iz komercialnih sporočil skladno z zakonsko predvidenimi programskimi kvotami omogoča primerno stopnjo donosnosti glede na vložena sredstva. Agencija je v skladu s pripombami Evropske Komisije iz posvetovalnega postopka po členu 7 Okvirne direktive (dopis SG Greffe, 2007 D/207605 z dne 07.12.2007) ter zaradi pravne varnosti akterjev na trgu, v odločbi določila dodatne kriterije, na podlagi katerih je mogoče presojati razumnost cene. Kot je razvidno iz obrazložitve odločbe na str. 16 in 17, je kot razumno ceno v tem pogledu mogoče šteti strukturirano grosistično ceno, iz katere je razvidna ocena:

- neposrednih stroškov, zlasti sorazmernih stroškov opreme, dela in prostora, pri čemer ta ocena ne sme odstopati od primerljivih, na trgu znanih cen, delitveni ključki z drugimi uporabniki pa morajo biti oblikovani objektivno in nediskriminatorno;
- posrednih stroškov, ki se nedvoumno nanašajo na notranjo organizacijsko enoto Oddajniki in zveze in so na storitve alocirani z uporabo objektivne in pravične metodologije.
- stroška kapitala, ki ne sme odstopati od primerljivih povprečnih stroškov kapitala (WACC) v dejavnosti elektronskih komunikacij.

Po vpogledu v kalkulacijo, ki jo je posredovala RTV Slovenija (naslovljena kot »Cena DVB-T 2008 na leto brez DDV«), agencija ugotavlja, da je cena digitalnega oddajanja RTV Slovenija izračunana kot vsota vseh stroškov posameznih oddajnih točk, ki so (oziroma bodo) oddajale digitalni signal v letu 2008. Cena je torej strukturirana tako, da za vsako posamezno lokacijo vsebuje lokacijske stroške (torej tiste stroške, ki so povezani z delovanjem posamezne oddajne točke in štejejo med neposredne stroške) ter nelokacijske stroške, ki so povezani s

stroški, ki nastanejo neodvisno od lokacije (operativni stroški, ki se pojavljajo zaradi DVB-T, stroški zaposlenih, ki odpadejo na DVB-T, oprema za DVB-T izven oddajnih lokacij in štejejo med posredne stroške). Lokacijski in nelokacijski stroški so nadalje strukturirani na amortizacijske stroške, stroške kapitala in stroške za energijo:

Cena DVB-T 2008 na leto brez DDV**LOKACIJSKI STROŠKI**

LOKACIJA	str. amortizacije	str. kapitala	str. energije	skupaj / leto
BELI KRIŽ				25.391,07
BOČ				8.297,50
KRIM				7.893,62
KRVAVEC				10.284,47
KUK				14.108,55
KUM				33.374,25
LJUBLJANA				54.307,74
NANOS				105.314,92
PLEŠIVEC				39.181,02
POHORJE				45.849,97
TINJAN				13.184,55
TRDINOV VRH				44.745,67
TRSTELJ				12.467,48
PEČAROVCI				0,00
KOPER				3.396,22
MARIBOR				3.396,22
LOGATEC				4.134,37
ŠANCE				3.869,74
TEZNO				8.159,21
SLAVNIK				17.711,04
SKALNICA				8.063,41
SKUPAJ				463.131,02

NELOKACIJSKI STROŠKI

	str. amortizacije	str. kapitala	str. plač	skupaj / leto
SKUPAJ				92.776,33

Iz predložene kalkulacije tako izhaja, da letni stroški vseh lokacij skupaj znašajo 555.907,35 EUR, kar predstavlja tudi skupni letni strošek digitalnega oddajanja glede na trenutno obstoječe lokacije. Ob upoštevanju dejstva, da zanaša kapaciteta celotnega multipleksa 7 programov, je strošek, ki odpade na en program 79.415,33 EUR letno. Glede na pojasnila, ki jih je podal RTV Slovenije v posredovalnem postopku (zapisnik o posredovalnem naroku z dne 22.5.2008) pa ta strošek hkrati predstavlja tudi ceno, ki jo je RTV Slovenija postavil kot razumno ceno za storitev prizemnega radiodifuznega oddajanja enega televizijskega programa v svojem multipleksu.

Po povedanem agencija tako ugotavlja, da izračun razumne cene za storitev prizemnega radiodifuznega oddajanja, temelji na stroških, ki RTV Slovenija v zvezi s to storitvijo nastanejo. Tak pristop je v skladu z napotilom iz odločbe št. 3824-76/2007-2 z dne 23.1.2008, ki za izračun razumne cene zahteva sledenje stroškom. Dalje agencija ugotavlja, da so stroški razdeljeni tako, da je možno njihovo spremljanje glede na neposredne stroške, posredne stroške in stroške kapitala. Z upoštevanjem stroškov po posameznih oddajnih lokacijah pa je način izračuna cene tudi zadosti transparenten, tako da je s tem omogočen pregled posameznih cenovnih elementov.

Pri preverjanju oblikovanja posameznih postavk, ki so zajete v cenovno kalkulacijo (torej amortizacija, energija, in stroški kapitala) je agencija ugotovila, da je upoštevana zahteva po uporabi objektivne metodologije, kot to nalaga odločba št. 3824-76/2007-2. Cene posameznih postavk izhajajo iz dejanskih stroškov. Tak način izračuna agencija ocenjuje kot skladnega s predpisano metodologijo, saj temelji na objektivnih in preverljivih kriterijih. V metodologijo niso vključene neupravičene postavke, temveč zgolj tiste in v obsegu, ki dejansko povzročajo stroške za digitalno prizemno oddajanje, podlaga zanje pa so, (kot je pojasnil RTV Slovenija), stroški energije, stroški amortizacije in stroški kapitala. Glede na to, da PRO PLUS ni nasprotoval načinu ovrednotenja stroškov energije (le-te je RTV Slovenija upoštevala po dejanski porabi naprav namenjenih za digitalno prizemno oddajanje, s čimer se strinja tudi agencija), je bilo v nadaljevanju potrebno preveriti cenovne elemente stroškov amortizacije in stroškov kapitala.

RTV Slovenija je pri izračunu cene upošteval petletno amortizacijsko dobo, kar ustreza 20% amortizacijski stopnji. Uporabo slednje je RTV Slovenija utemeljil z dejstvom, da mu to stopnjo nalaga Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 114/06-ZUE in 120/07), ki temelji na Zakonu o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02-ZJF-C in 114/06-ZUE). Po vpogledu v veljavno zakonodajo je agencija ugotovila, da Zakon o računovodstvu v 42. členu določa, da za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava predpiše stopnje in način, po katerem se opravlja reden odpis, minister, pristojen za finance. Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki ga je izdal minister za finance, določa stopnje rednega odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in sicer znaša letna stopnja odpisa za opremo za radijski in televizijski promet 20%. Posledično agencija ni mogla slediti pomislekom družbe PRO PLUS, da bi bilo bolj primerno upoštevati daljšo- desetletno amortizacijsko dobo, čeprav sprejema argument, da so dejanske dobe uporabe opreme v praksi daljše od sicer upoštevanih petih let.

Prav tako pa agencija ugotavlja, da je v kalkulaciji kot cenovni element pravilno upoštevan strošek kapitala. Kot je bilo pojasnjeno s strani RTV Slovenija, se je namreč zaradi gradnje digitalnega omrežja dodatno zadolžila, strošek najema kredita pa predstavlja obrestna mera, ki je izračunana kot [REDACTED]. Po presoji agencije gre torej za upravičen strošek, ki je bil kot del razumne cene predviden v odločbi št. 3824-76/2007-2, njegova višina pa tudi ne odstopa od primerljivih povprečnih stroškov kapitala (WACC) v dejavnosti

elektronskih komunikacij. Neupoštevanje tega elementa pri oblikovanju razumne cene (kar je predlagal PRO PLUS) bi bilo tako v nasprotju s kriteriji, na podlagi katerih je agencija določila obseg presojanja razumnost cene, hkrati pa bi RTV Slovenija oblikovala ceno, ki bi bila nižja od minimalno priznanih stroškov (torej od priznanih stroškov tudi po Slovenskih računovodskih Standardih).

Agencija je pri presoji, ali je cena digitalnega oddajanja oblikovana razumno, upoštevala tudi dejstvo, da digitalni multipleks omogoča prenos sedmih televizijskih programov, pri čemer se cena, ki jo za prenos plačujejo drugi izdajatelji programov, zaračunava glede na število distribuiranih programov. Kljub temu, da je cena oblikovana na podlagi vsote vseh stroškov, ki nastanejo v zvezi z digitalnim oddajanjem, in se nato ta vsota deli s številom kanalov oziroma programov, pa agencija ugotavlja, da v primeru, ko posamezen kanal v multipleksu ostane nezaseden, stroškov tega kanala ni mogoče sorazmerno ali kako drugače prerazporediti na druge kanale. Zgolj zato, ker RTV Slovenije vseh kanalov ni uspel zapolniti s televizijskimi programi, drugi uporabniki njegovega multipleksa ne morejo plačevati višje cene. To bi namreč predstavljalo prevalitev stroškov, česar pa metodologija izračuna razumne cene iz odločbe št. 3824-76/2007-2 ne dopušča.

Dalje agencija ugotavlja, da omrežje za digitalno oddajanje, ki ga je v cenovni kalkulaciji upoštevala RTV Slovenija, še ne predstavlja dokončanega omrežja. RTV Slovenija je namreč pojasnila, da bodo do konca leta 2008 pričele obratovati tudi oddajne točke, ki so v predloženo cenovno kalkulacijo sicer zajete, vendar zaenkrat še niso aktivne, pojasnila pa je še, da v prihodnosti načrtuje izgradnjo novih oddajnih točk, s katerimi bo svoje digitalno prizemno oddajno omrežje še dodatno izpopolnil. Glede na to, da je dograjevanje oddajnih točk povezano z dodatnimi stroški, je RTV Slovenija tudi te upravičena upoštevati pri oblikovanju razumne cene, seveda pod pogoji in v skladu s dosedaj uporabljenom metodologijo.

Glede na povedano je agencija odločila, da je cena, kot jo je postavila RTV Slovenija razumna, in tako skladna z odločbo agencije št. 3824-76/2007-2.

V tem postopku stroški niso nastali, zato je agencija odločila kot to izhaja iz druge točke te odločbe.

V skladu z drugim odstavkom 118. člena ZEKom je odločba ali drug posamični akt agencije v upravnem postopku dokončna, razen če ta zakon določa drugače.

APEK

Pravni pouk:

Zoper to odločbo je v skladu s 119. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 13/07-UPB1) mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njene vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana.

Postopek vodila:

Maja Arnež

Strokovna sodelavka za pravne zadeve

Tomaž Simonič

direktor

Vročiti:

- PRO PLUS d.o.o., Kranjčeva 26, 1521 Ljubljana po faksu 01/ 589 33 87 in po ZUP
- RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana po faksu 01/475 27 10 in po ZUP